

Проскурка Н.М.

старший викладач кафедри педагогіки та психології професійної освіти
Національного авіаційного університету
м. Київ, Україна

Бондар С.О.

магістрантка спеціальності 053 «Психологія» кафедри педагогіки та психології
професійної освіти Національного авіаційного університету
м. Київ, Україна

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ-ПСИХОЛОГІВ

Анотація. Важливим чинником професійної компетентності майбутніх психологів є високий рівень розвитку емоційного інтелекту. У роботі висвітлено основні результати дослідження емоційного інтелекту студентів-психологів. Наголошено на важливості проведення тренінгової роботи спрямованої на розвиток емоційного інтелекту студентів-майбутніх психологів.

Proskurka N., Bondar S. EMOTIONAL INTELLIGENCE AS A COMPONENT OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF STUDENTS OF PSYCHOLOGISTS

Abstract. An important factor in the professional competence of future psychologists is the high level of development of emotional intelligence. The paper highlights the main results of the study of emotional intelligence of students-psychologists. The importance of conducting training work aimed at developing the emotional intelligence of students of future psychologists is emphasized.

Важливим чинником професійної компетентності майбутніх психологів є високий рівень розвитку емоційного інтелекту. Прийнято вважати, що емоційний інтелект це здатність до розпізнавання емоційної атмосфери, розуміння на інтуїтивному рівні потреб інших людей, розпізнавання їх стану, а також знання та розуміння власного стану, уміння контролювати емоції та їх аналізувати (Стівен, 2007).

За минуле століття було розроблено багато концепцій компонентів емоційного інтелекту, найвідоміші з яких це змішана модель Деніела Гоулмана та модель соціального та емоційного інтелекту Рувена Бар-Она.

За даними моделі Д. Гоулмана, до компонентів емоційного інтелекту відноситься самопізнання, саморегуляція, мотивація, емпатія та соціальні навички (Гоулман, 2011).

На перевагу моделі Гоулмана, Р. Бар-Она представив модель, яка складається з таких компонентів як внутрішньо особистісна сфера (асертивність, самоповага, незалежність, самоаналіз та самореалізація), загальний настрій (оптимізм, благополуччя), адаптивність (уміння оцінювати дійсність, гнучкість, уміння вирішувати проблеми), міжособистісна сфера (емпатія, соціальна відповідальність, міжособистісні відносини), уміння управляти стресом (стресотійкість, самоконтроль) (Таратухина, 2019).

Досліджуючи складові професійної компетентності студентів-психологів нами було проведено дослідження емоційного інтелекту за методикою Н. Холла.

Вибірку складала група із 40 студентів, із яких 20 студентів-психологів першого курсу Національного авіаційного університету та 20 студентів-психологів четвертого курсу які навчаються у Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова.

За результатами дослідження розвитку емоційного інтелекту студентів-психологів було виявлено, що для 27,5% студентів характерно проявляти «емпатію» на високому рівні, середній рівень емпатії було визначено у 50%, в той же час у 22,5% респондентів виявлено низький рівень емпатії. Для професійної діяльності психолога дуже важливо поряд з проявом емпатії вміти управляти особистісними емоціями. За шкалою «управління емоціями» було виявлено, що 82,5% студентів мають низький рівень управління власними емоціями, у 15% було визначено середній рівень, та всього у 2,5% студентів-психологів даний показник визначився на високому рівні розвитку. За шкалою «самотивація» було виявлено середній рівень у 52,5% студентів-психологів,

у 40% даний показник проявляється на низькому рівні, та тільки 7,5% мають високий рівень самомотивації. В той же час, емоційна усвідомленість є характерною для 30% досліджуваних, у яких було виявлено високий рівень розвитку, у 45% студентів-психологів - середній рівень, та 25% студентів показали низький рівень емоційної усвідомленості. За шкалою «розпізнавання емоцій іншими» ми отримали такі результати: у 37,5% мають низький рівень розпізнавання емоцій, у 47,5% діагностували середній рівень і лише 15% студентів-психологів мають високий рівень.

Висновки. В результаті узагальнення даних нашого дослідження було встановлено, що більшість - 57,5 % студентів-психологів має низький рівень розвитку емоційного інтелекту, 47,5 % студентів-психологів мають середній рівень розвитку емоційного інтелекту, в той же час, високого рівня розвитку емоційного інтелекту серед досліджуваних студентів-психологів взагалі не було виявлено. Порівнюючи результати дослідження емоційного інтелекту між студентами 1 та 4 курсу навчання було встановлено, що для студентів 4 курсу результати розподілились 50% низький рівень розвитку та 50% середній рівень розвитку. В той же час, у студентів 1 курсу було виявлено що 35% мають середній рівень та 65% - низький рівень розвитку емоційного інтелекту.

Отже, опираючись на результати дослідження емоційного інтелекту можливо рекомендувати для студентів-психологів розробку та проведення тренінгової програми з розвитку емоційного інтелекту.

Література:

Гоулман Д., Бояціс Р., Маккі Е. Емоційне лідерство. Мистецтво управління людьми на основі емоційного інтелекту. М: Паблішер, 2011. 301 с.

Стейн Стівен, Бук Говард. Переваги EQ. Емоційний інтелект і ваші успіхи. Баланс Бізнес Букс, 2007. 384 с.

Таратухина Ю. В., Авдеева З. К. Деловые и межкультурные коммуникации: Учебник и практикум для академического бакалаврата. Москва : Издательство Юрайт, 2019. 324 с.